

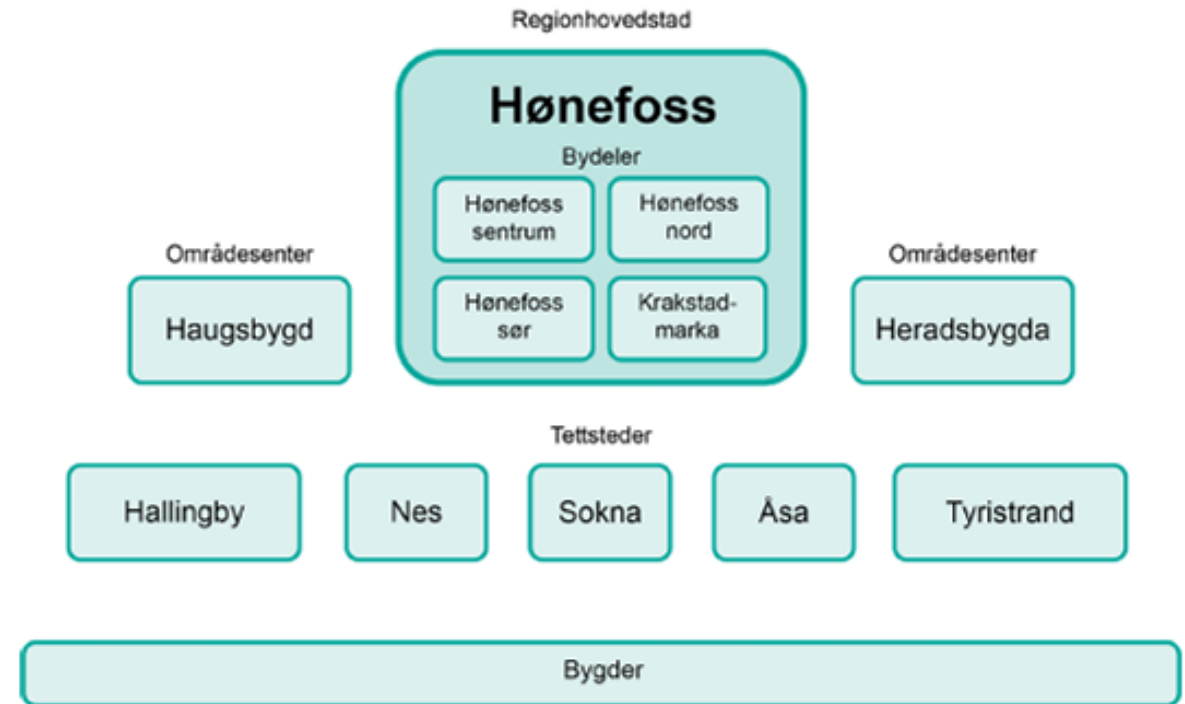
RINGERIKE
KOMMUNE

Nærdemokrati og samskaping

Formannskapetets strategiseminar, onsdag 13. mai 2026

- Ønske om en bedre dialog og involvering av innbyggere i tettstedene
- Dagens situasjon:
 - Fragmenterte former for dialog
 - Ulike praksis mellom tettsteder
 - Kommunen får kritikk for manglende involvering og reell medvirkning
- Behov for mer systematikk, forutsigbarhet og lik organisering

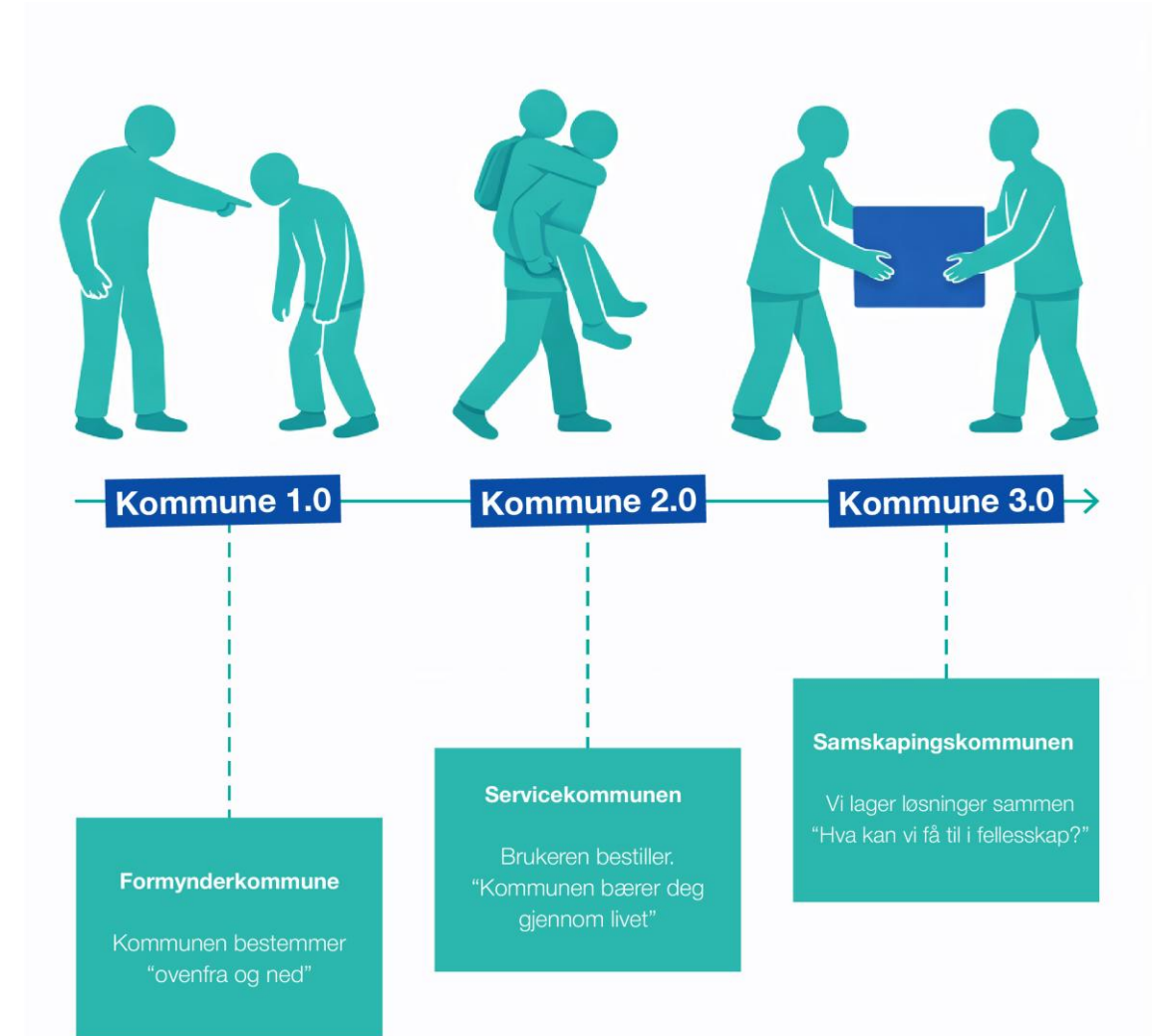

Stedskategorier fra kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, s. 43

Hvorfor skal vi styrke dialog og medvirkning?

- Mer aktivitet, frivillighet og engasjement
- Økt tillit mellom kommune og innbyggere
- Det skal være enkelt å engasjere seg og delta som innbygger
- Større eierskap til utvikling i tettstedene
- Skape felles retning for tettstedsutvikling

**Hva er
samskaping?**

Hva er samskaping?

Jens Ulrich

VIA University College, Danmark

Malene Bødker Leerberg

VIA University College, Danmark

Hva er samskaping?

Når to eller flere **offentlige** og **private** parter inngår i et **likeverdig** samarbeid, med hensikt å definere **problemer**, og designe og implementere, nye og bedre **løsninger**

Det er **ikke** samskaping når:

- Vi sender nesten ferdige løsninger på høring
- Vi involverer innbyggerne på tampen av prosesser
- Vi flytter våre oppgaver fra det offentlige til det frivillige

Samskaping er noe *annet* enn medvirking

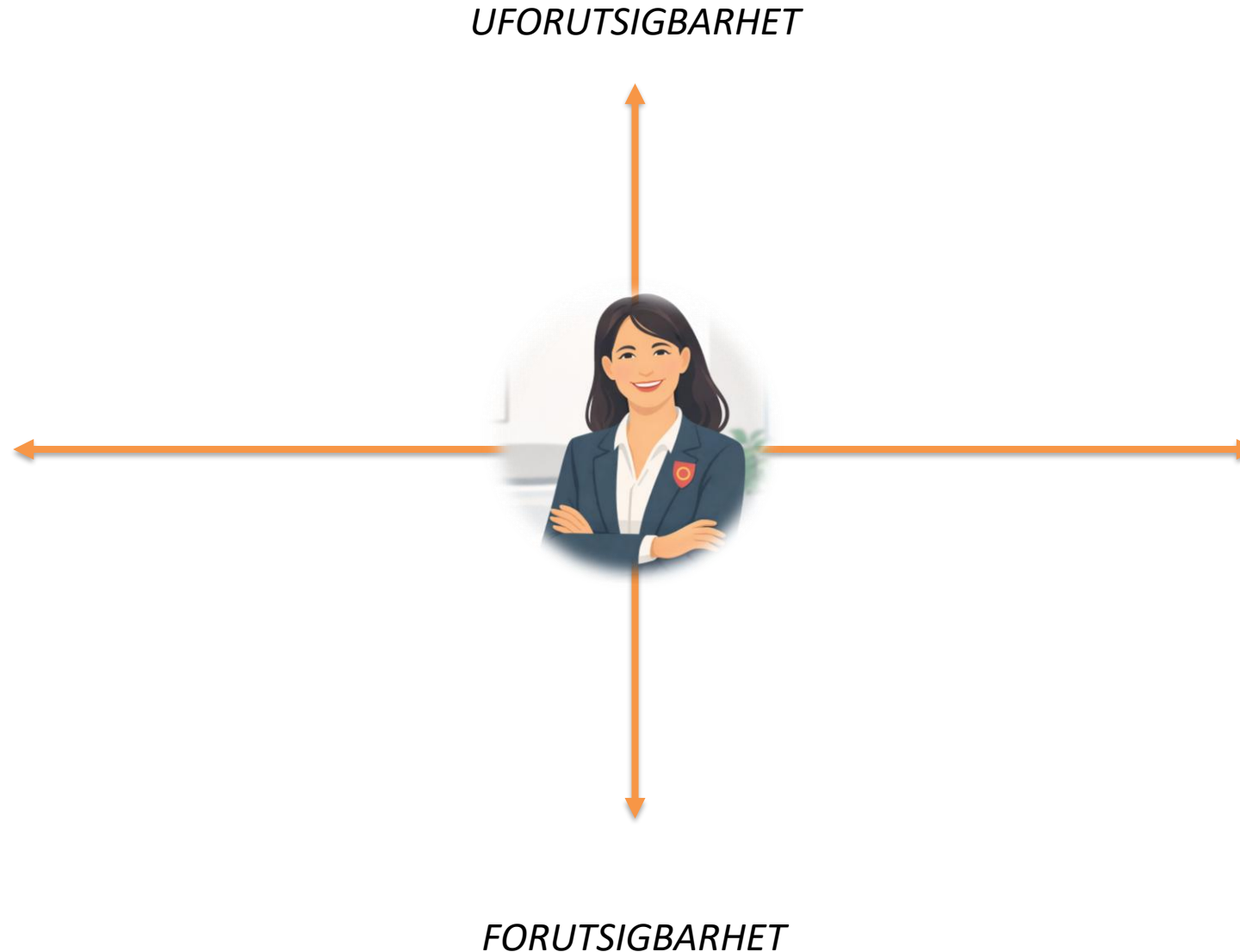
Hils på Bente

Typologi for samskaping (Jens Ulrich)

Oss selv som sentral aktør

De andre som sentral aktør

Styrt samskaping

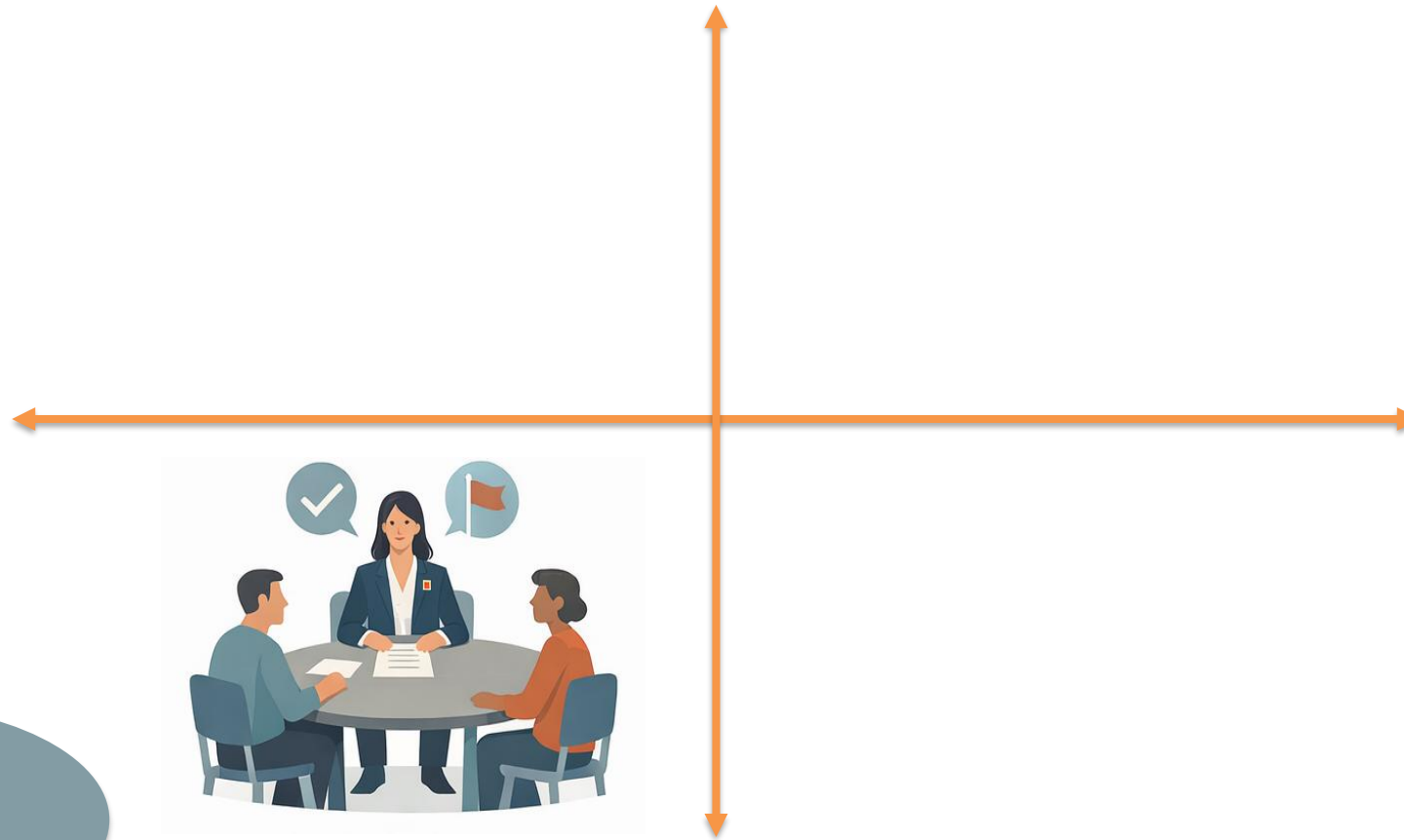

Oss selv som sentral aktør

De andre som sentral aktør

UFORUTSIGBARHET

Styrt samskaping

Informasjon

FORUTSIGBARHET

Ansvarliggjørende samskaping

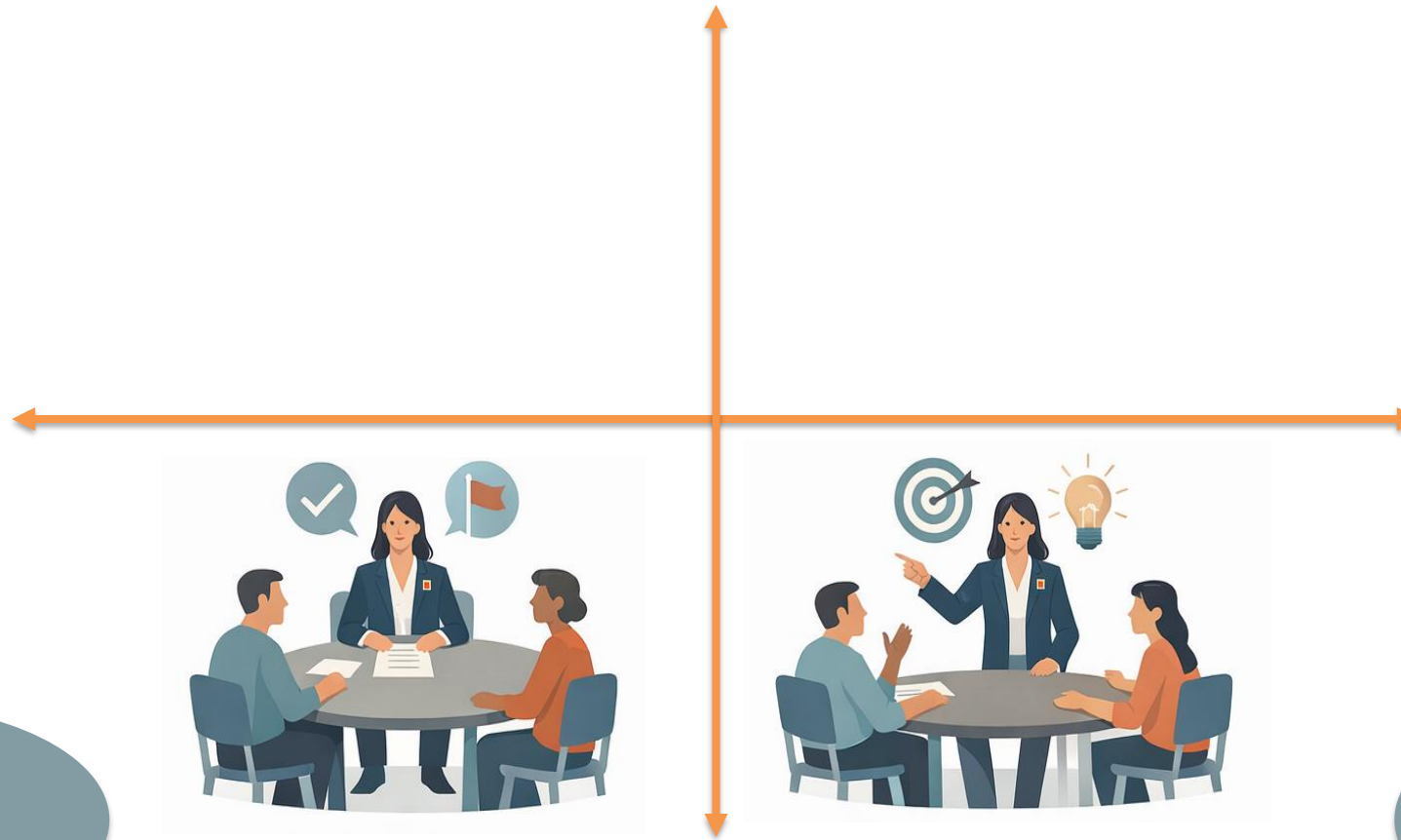

Oss selv som sentral aktør

De andre som sentral aktør

UFORUTSIGBARHET

Styrt samskaping

Ansvarliggjørende samskaping

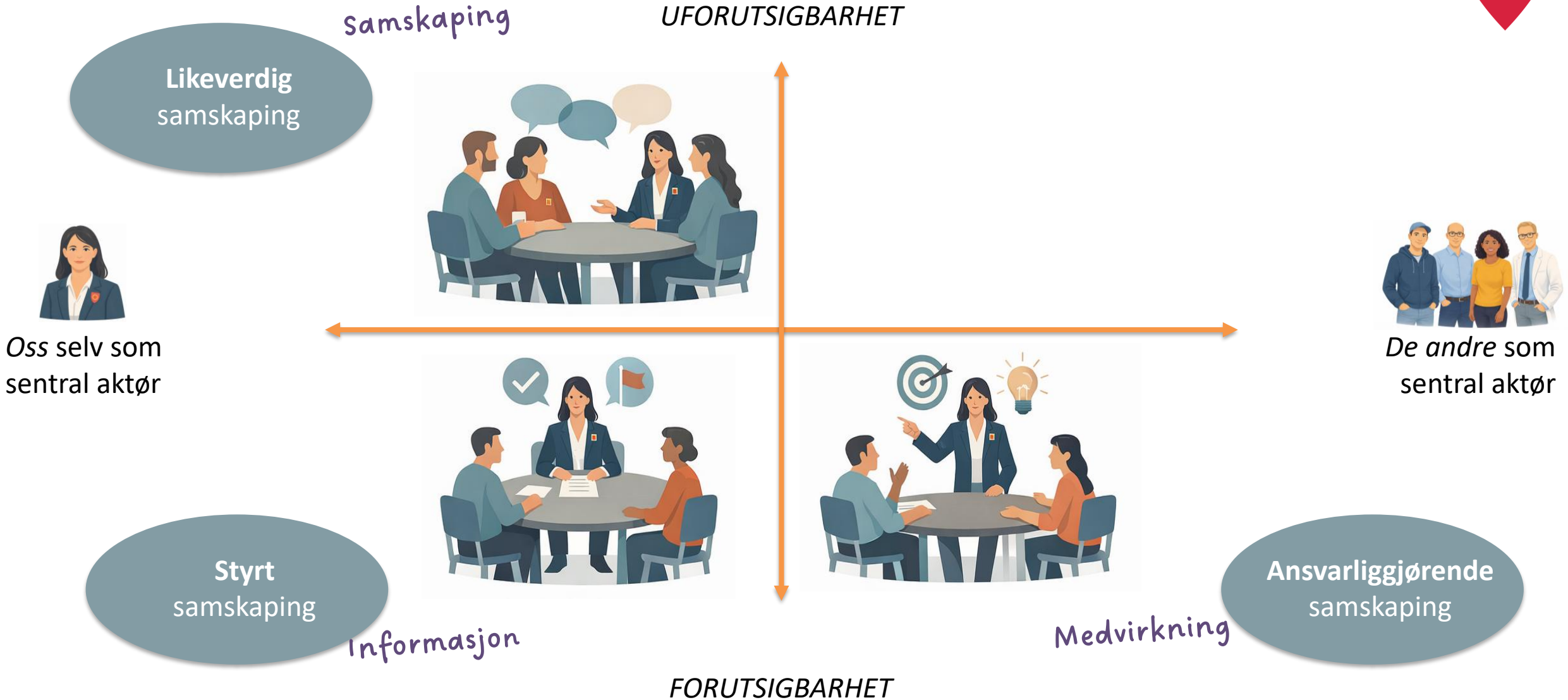
Informasjon

Medvirkning

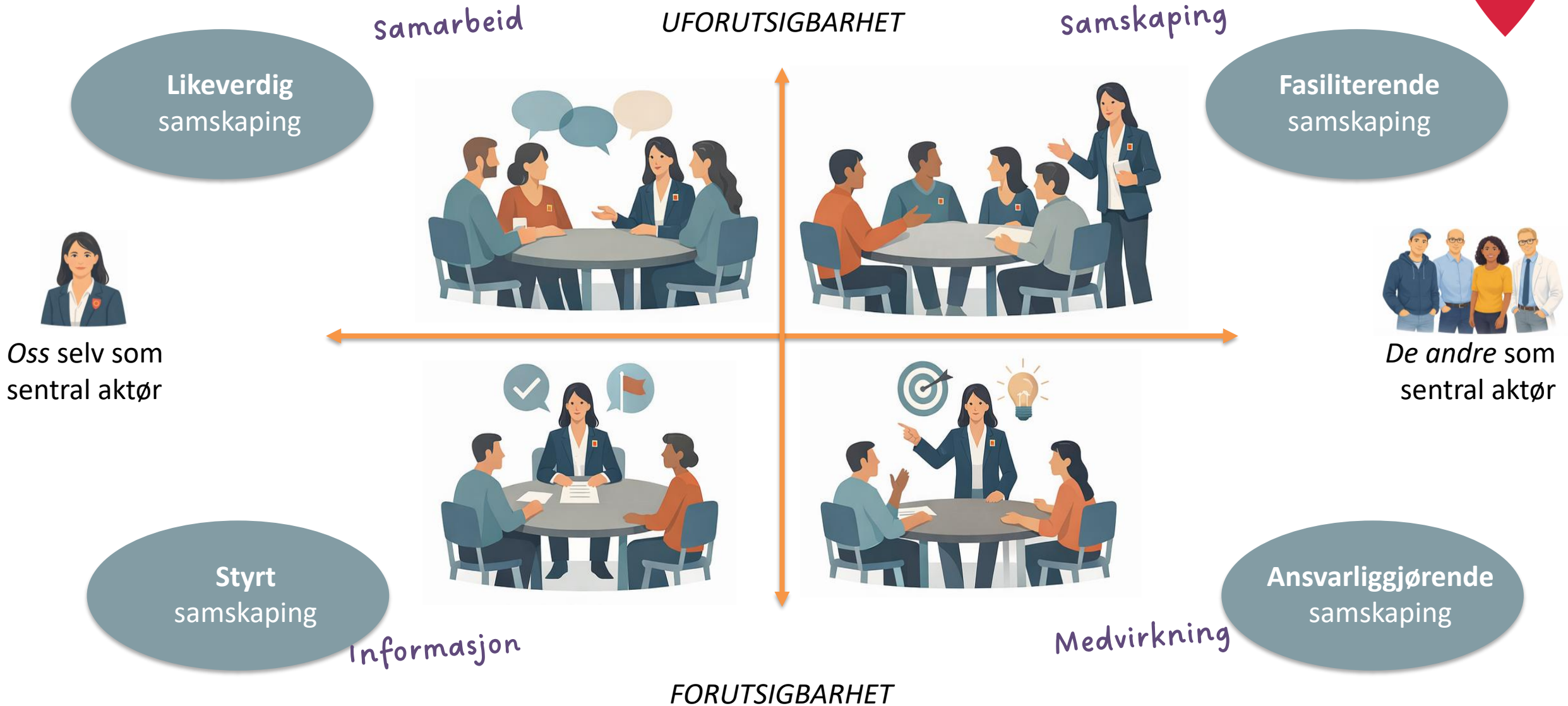
FORUTSIGBARHET

Likeverdig samskaping

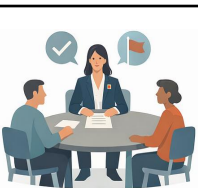

Fasiliterende samskaping

Samskaping med innbyggere: SAMSKAPINGSTRAPPA

		<i>Hva betyr det</i>	<i>Hvordan?</i>
Fasiliterende samskaping <i>samskaping</i>		Innbyggere og innbyggerne deler ansvar for både utvikling og gjennomføring. Innbyggerne er aktive medskapere.	Kommunen sikrer rammer, mandat og fasilitering. Innbyggere planlegger, og gjennomfører tiltak
Likeverdig samskaping <i>samarbeid</i>		Innbyggere og kommunen jobber sammen om å utvikle løsninger.	Arbeidsgrupper Workshops Samarbeid med foreninger Partnerskap
Ansvarliggjørende samskaping <i>Medvirkning</i>		Innbyggerne får mulighet til å gi innspill, men det er fortsatt kommunen som beslutter.	Spørreundersøkelser Behovskartlegginger Folkemøter Høringsrunder
Styrt samskaping <i>Informasjon</i>		Kommunen informerer innbyggerne om planer, tiltak eller beslutninger.	Informasjonsmøter Nyhetsartikler Facebook-grupper

Erfaringer med nærdemokrati

- Økt legitimitet og tillit
- Bedre lokalkunnskap i beslutninger
- Sterkere lokalsamfunn og mobilisering
- Bedre politikkutvikling

- Lite reell makt
- Uklare roller og forventninger
- Ulik kapasitet mellom lokalsamfunn
- Svak representativitet / Avhengig av ildsjeler
- Krever administrativ kapasitet

Mislykkes...

- kun høringsorgan
- uklare forventninger
- ingen synlige resultater
- dårlig administrativ oppfølging

Lykkes...

- tydelig mandat og myndighet og strategisk forankring
- Konkrete oppgaver
- reelle virkemidler (økonomi/innflytelse)
- fast struktur for dialog med kommunen
- tidlig involvering, og politisk vilje til å lytte (fasiliterende samskaping)

Ikke **desentralisert styring**, men **forsterket samskaping**

Verdien ligger i **hva** som skjer før beslutninger tas

– **ikke i hvem** som formelt vedtar.

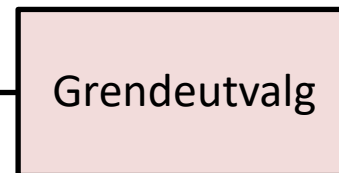
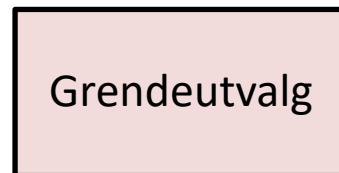
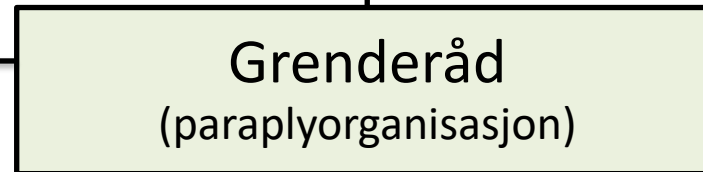

Representanter fra alle 7 grender, samt en kommunal representant

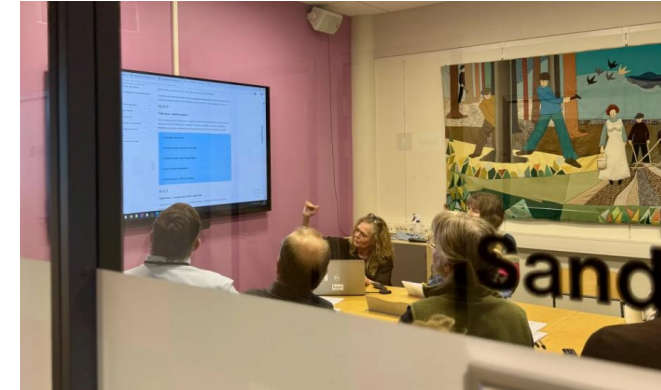
- Tildeler **tilskudd** til:
 - drift av grendeutvalg
 - Støtte til lokale prosjekter
- Skape **levende og attraktive lokalsamfunn**
- Være **bindeledd** mellom innbyggere og kommune
- Fremme **samarbeid** og koordinering
- Bidra til **integrering** og trivsel
- Uttale seg i viktige **kommunale saker**
- Jobbe for gode oppvekstvilkår, miljø og bærekraft

Sør-Odal kommune

- ▶ Oppstad grendelag
- ▶ Sander grendelag
- ▶ Slåstad grendeutvikling
- ▶ Skarnes grendeutvikling
- ▶ Ullern grendelag
- ▶ Galterud grenderåd
- ▶ Finnholt vel

- ✓ Virker ut fra sine egne ideelle formål
- ✓ Legge til rette for **kulturelle tiltak** som kan berike lokalmiljøet
- ✓ Være pådriver for **fornyelser/forbedringer** i lokalmiljøet

ØVRE EIKER KOMMUNE

Kultur- og næringsutvalget

Grendeutvalgskordinator

Skotselv grendeutvalg

Kontaktledd

Røren grendeutvalg

Kontaktledd

Hokksund byutvalg

Kontaktledd

Ormåsen grendeutvalg

Kontaktledd

Vestfossen grendeutvalg

Kontaktledd

Fiskum grendeutvalg

Kontaktledd

Livskraftige sammen!

Øvre Eiker kommunes strategi for medvirkning og samskaping
2017-2027

1. **BIDRA** til engasjement og toleranse i sitt nærmiljø, og inkludering av nye innbyggere.
2. **PROFILERE** seg - GU skal være kjent for tettstedets innbyggere, tilrettelegge for innspill, invitere åpne valg og gjøre møteagenda kjent i forkant av møtene
3. **DELTA** på fellesmøte med kommunen en gang i året
4. **HEIE** på og fremsnakke initiativer i befolkningen og frivilligheten som bidrar til aktivitet og dugna
5. **INVITERE** representant fra kommunen til sine møter når det er relevant
6. **SAMARBEIDE** med andre GU til det beste for alle innbyggere
7. **TILRETTELEGGE** for nye medlemmer i utvalget
8. **SKAPE** liv i tettstedet gjennom tiltak som bidrar til inkludering og fellesskap

Asker
kommune

PILOT: Lokalsamfunnsutvalg (2020-2023)

Oppnevnt av kommunestyret

Formelle kommunale utvalg

Forankret i kommuneloven

Byråkratisk tungt

Asker
kommune

PILOT: Lokalsamfunnsutvalg (2020-2023)

Oppnevnt av kommunestyret

Formelle kommunale utvalg

Forankret i kommuneloven

Byråkratisk tungt

LØSNING: Områdeforum (2024-)

Drevet av innbyggerne

Frivillige organisasjoner

Fritt og fleksibelt

Lettere å håndtere

NÆRDEI

0:00 / 4:46

- Etablere en helhetlig tilnærming til dialog med innbyggere i tettsteder, med mål om en modell for:
 - Organisering
 - Formål
 - Roller og ansvar
 - Ressursbruk
 - Faste eller fleksible strukturer
 - Samspill mellom lag, foreninger, initiativ og kommunen

Hva er viktigst for dere når kommunen skal ha dialog med innbyggere i tettstedene om å få på plass nærdemokrati?

Slik gjør vi det:

1. To og to: Diskuter med sidemannen. (2 min)
2. Alle legger inn innspill i Menti
Det er mulig å legge inn flere svar.

**Skann QR-
koden med
kamera på
telefonen din
– trykk på
lenken som
dukker opp**

**menti.com
2505 4015**

Takk for oppmerksomheten!

RINGERIKE
KOMMUNE